

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/392/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4314205905
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Novotný
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4314205905.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Pogranovej a členov senátu JUDr. Vladimíra Novotného a JUDr. Adriany Kálmánovej PhD., v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpený TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, proti žalovaným: 1. W. V. nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXX, 2. I. B. nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/X, B., obaja zastúpení JUDr. Andreou Chorvátovou Nagyovou, advokátkou so sídlom Kozárovce 632, o zaplatenie 3.346,05 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Levice č. k. 9C/142/2014-185 zo dňa 14. januára 2015 v jeho napadnutej zamietajúcej časti a v časti náhrady trov konania, jednohlasne takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti a v časti výroku o náhrade trov konania **p o t v r d z u j e**.

Navrhovateľ **j e p o v i n n ý** zaplatiť odporcom v 1.a 2. rade náhradu trov odvolacieho konania vo výške 53,89 eur na účet právneho zástupcu odporcov v 1.a 2. rade do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 2.789, 17 eur s 8, 5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 2.541, 27 eur od 21.07.2013 do zaplatenia v splátkach po 80 eur mesačne pod stratou výhody splátok vždy do 20-teho dňa toho ktorého mesiaca počnúc právoplatnosťou a zaplatiť mu náhradu trov konania a to súdny poplatok vo výške 132, 72 eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 545, 98 eur na účet právneho zástupcu žalobcu do troch dní od právoplatnosti. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Svoje rozhodnutie odôvodil s poukazom na ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka, § 1 ods.1, 2, § 2 písm. a), b) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení účinnom v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy, § 53 ods. 1, 4, § 100, § 101, § 879f ods. 4 zákona č. 40/1964 Občianskeho zákonníka /ďalej len OZ/, článkom 6 ods.1 Smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993, ako aj zisteným skutkovým stavom vecí, na základe ktorého dospel k záveru, že návrh žalobcu bol čiastočne dôvodne podaný. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa návrhom zo dňa 13.03.2014 domáhal zaplatenia sumy 3. 346, 05 eur s prísl. Žalobu odôvodnil tým, že žalovaná istina predstavuje neuhradený zostatok na úvere poskytnutom právnym predchodcom žalobcu Slovenskou sporiteľňou, a. s. (ďalej len žalobcom) žalovaným v 1. a 2. rade na základe Zmluvy o úvere číslo 221945008 uzavretej dňa 12.08.2003. V žalobe a na pojednávaní uviedol, že na základe tejto Zmluvy poskytol právny predchodca žalobcu žalovaným peňažné prostriedky. Podmienky čerpania peňažných prostriedkov, podmienky splácania peňažných prostriedkov, podmienky pri neplnení zmluvných povinností a ďalšie náležitosti boli upravené v Zmluve a vo Všeobecných podmienkach. Žalovaní neplnili v stanovených termínoch splátky, čím porušili svoju povinnosť podľa Zmluvy. Dlžná suma predstavuje ku dňu postúpenia pohľadávky podľa

Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 27.06.2013 sumu 3.700,58 eur. Neuhradené splatné splátky úveru si žalobca uplatňuje za obdobie od 20.05.2010 do 20.07.2013 v počte 39 mesiacov, spolu 3.346,05 eur.

K zosplatneniu pohľadávky došlo 17.05.2013. Žalobca bol názoru, že ustanovenie § 4 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch sa nevzťahuje na zmluvy o poskytnutí úveru na účely nadobudnutia existujúcich alebo projektovaných nehnuteľností, dodatočné alebo ďalšie stavebné úpravy, dokončenie stavieb a ich údržbu. Žalovaní v 1. a 2. rade navrhli žalobu zamietnuť dôvodiac tým, že uplatnený právny nárok je premlčaný. Poukázali na to, že zmluva neobsahuje údaj o RPMN, preto ju treba považovať za bezúročnú a bez poplatkov. Žalovaná v 1. rade uviedla, že úver si nebrala za tým účelom, aby robila v byte stavebné úpravy, nikdy nemusela predkladať žalobcovi doklady o tom, aké stavebné úpravy a v akej cene urobila, takže v skutočnosti nešlo o klasický stavebný úver. Na podnet žalobcu bol uvedený ako účel úveru rekonštrukcia bytu, pretože podľa informácie od žalobcu iný produkt v ponuke nemal. Žalovaný v 2. rade uviedol, že v snahe pomôcť žalovanej v 1. rade ručil za úver, sám z úveru nikdy úžitok nemal.

Súd prvého stupňa mal na základe vykonaného dokazovania za preukázané, že žalobca ako veriteľ uzavrel so žalovanými v 1. a 2. rade ako dlžníkmi zmluvu o splátkovom úvere číslo 0221945008 dňa 12.08.2003. Na základe zmluvy žalobca poskytol žalovaným úver vo výške 6.638,78 eur (200.000 Sk) s úrokovou sadzbou 9,30 % ročne za účelom rekonštrukcie bytu. Žalovaní sa zaviazali splatiť úver v splátkach po 87,63 eur mesačne so splatnosťou prvej splátky dňa 20.09.2003 a splatnosťou poslednej dňa 20.07.2013. Poplatok za poskytnutie úveru činil 2 % z výšky úveru, poplatok za správu úveru činil 3,31 eur štvrtročne. Dňom 17.05.2013 žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru. Ku dňu zosplatnenia úveru uhradili žalovaní sumu vo výške 8.184,46 eur.

Súd prvého stupňa s poukazom na vznesenú námietku premlčania zo strany žalovaných, posudzujúc povahu právneho vzťahu vzniknutého medzi účastníkmi konania a aplikáciu právnej normy vo vzťahu k predmetu uplatnenej pohľadávky dôvodil tým, že predmetná úverová zmluva bola uzatvorená dňa 12.08.2003, kedy Občiansky zákonník neobsahoval ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, pričom sa jedná o absolútny obchod, avšak sa spravuje predovšetkým zákonmi upravujúcimi ochranu spotrebiteľa, keď predmetná zmluva bola uzatvorená za účinnosti zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, zák. č. 634/1992 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ako aj Smernice Rady 93/13 EHS. Keďže žalovaní ako fyzické osoby vystupujú v tomto právnom vzťahu ako spotrebiteľia a žalobca ako podnikateľ poskytujúci uvedenú službu, pričom zmluva bola vyhotovená na formulári s obsahom a zmluvnými podmienkami vopred pripravenými, vrátane úverových zmluvných podmienok bez možnosti spotrebiteľa meniť text a podmienky zmluvy, dospel súd k záveru, že predmetná úverová zmluva podľa obsahu je spotrebiteľskou zmluvou. Jedná sa o typovú zmluvu, v ktorej žalovaní ako spotrebiteľia nemajú možnosť meniť obsah a podmienky zmluvy. Poukázal ďalej na to, že Zákon č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa mal za účel zosúladiť slovenské zmluvné práva s Európskym spotrebiteľským právom, hlavne s nepriamymi účinkami Smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o neprimeraných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Až Občiansky zákonník v roku 2004 v ustanoveniach § 52 a nasl. OZ právne upravil spotrebiteľské zmluvy a v zmysle ustanovenia § 879f ods. 3, 4 OZ uložil spotrebiteľské zmluvy uzavreté podľa § 52 pred dňom jeho účinnosti, zosúladiť s ustanoveniami § 53 a § 54 do troch mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti, pod následkom neplatnosti ustanovení spotrebiteľských zmlúv, ktoré neboli dané do súladu v stanovenej lehote. Ďalej dospel k záveru, že predmetná Zmluva o splátkovom úvere je svojim charakterom zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľskom úvere a podmienky zmluvy sa nemôžu priečiť ani príslušným ustanoveniam Občianskeho zákonníka, jedná sa o zmluvu spotrebiteľskú, v ktorej sa zmluvné podmienky nemôžu odchýliť od ustanovení Občianskeho zákonníka s použitím zákona o ochrane spotrebiteľa a Smernice Rady č. 93/13/EHS v neprospech spotrebiteľa a zmluvné postavenie spotrebiteľa sa nemôže zhoršiť. I keď úverová zmluva bola uzavretá v zmysle ustanovení § 497 až 507 Obchodného zákonníka, bol názoru, že z povahy veci má prednosť úprava spotrebiteľských vzťahov podľa predpisov vydaných na ochranu spotrebiteľa. Ďalej dospel k záveru, že dojednanie zmluvných podmienok o predĺžení premlčacej doby na štyri roky v predmetnej úverovej zmluve v zmysle Obchodného zákonníka je s poukazom na ustanovenie § 879f ods. 4 Občianskeho zákonníka je neplatné, keď je v rozpore s § 53 a 54 Občianskeho zákonníka. Skúmajúc predmetnú úverovú zmluvu z hľadiska uplatnenej námietky premlčania uviedol, že predmetnú zmluvu uzavreli účastníci konania dňa 12.08.2003 a nakoľko si žalovaní neplnili svoje zmluvné povinnosti riadne a včas, žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru písomne ku dňu 17.03.2013 v celom rozsahu. Ďalej uviedol, že žalobca sa žalobou domáhal zaplatenia dlžných splátok za obdobie od 20.05.2010 do 20.07.2013 v počte 39 splátok, t. j. 3.346,05 eur. Keďže na daný prípad platí všeobecná trojročná premlčacia doba a žaloba bola k súdu podaná 13.03.2014, žalobca sa mohol dôvodne domáhať

zaplatenia dlžných splátok úveru za obdobie od 13.03.2011 do 20.07.2013, t. j. 29 splátok po 87, 63 eur, čo predstavuje celkovú čiastku 2. 541, 27 eur, ktorú považoval za dôvodnú. Za dôvodne podaný považoval návrh aj v časti, v ktorej sa žalobca za uvedené obdobie domáhal aj úroku z omeškania, keď za dané obdobie činil splatný úrok z omeškania spolu sumu 247, 90 eur s poukazom na ustanovenie § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka od 21.07.2013 do zaplatenia, t. j. odo dňa nasledujúceho po splatnosti poslednej nepremiľčanej splátky do zaplatenia. Vo zvyšnej časti nárok žalobcu ako nedôvodný zamietol s poukazom na tú skutočnosť, že je premiľčaný. Súd prvého stupňa ďalej skúmajúc náležitosti zmluvy o splátkovom úvere, aj s ohľadom na príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka, najmä či zmluva o splátkovom úvere neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky s poukazom na bod I. zmluvy o splátkovom úvere uviedol, že zmluva zrejme neobsahuje údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov úveru (RPMN). Absencia tohto údaja však nerobí úver bezúročný a bez poplatkov, keďže v čase uzatvorenia tejto zmluvy právny predpis nevyžadoval uvádzanie RPMN v zmluve tohto typu. Súd prvého stupňa povolil žalovaným zaplatenie priznanej pohľadávky splácať v splátkach po 80 eur mesačne s tým, že ak neuhradí čo len jednu splátku, stane sa celý zostatok dlhu splatný naraz, dôvodiac výškou dlhu a tým, že povolenie splátok neohrozí žalobcu v jeho obchodnej činnosti a tým, že výška splátok je primeraná možnostiam žalovaným. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 141 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len OSP) a vzhľadom na čiastočný úspech žalobcu, súd priznal žalobcovi náhradu v pomere k jeho úspechu v súlade s Vyhl. č. 655/2004 Z. z.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa v jeho zamietajúcej časti podal odvolanie žalobca. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil tak, že vyhovie návrhu žalobcu, resp. zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietal, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil. Namietal nedostatočné zistenie skutkového stavu veci. S poukazom na ustanovenia § 387 ods. 1 a § 397 Obchodného zákonníka uviedol, že zastáva názor, že súd na daný prípad nesprávne aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka týkajúce sa premiľčacej doby, nakoľko bolo potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, keďže ide o zmluvu o úvere a teda absolútne obchodno-závazkový vzťah, aj napriek tomu, že jedna zo zmluvných strán je spotrebiteľ. Uviedol, že predmetná úverová zmluva bola uzavretá dňa 12.08.2003, pričom v období do 31.12.2007 sa vzťahovali ustanovenia § 52 až 54 len na kúpnu zmluvu, zmluvu o dielo a iné zmluvy upravené v ôsmej časti OZ, ako aj na zmluvu podľa § 55 OZ. Zmluva o úvere bola upravená v Obchodnom zákonníku. V dôsledku toho sa na účastníkov úverovej zmluvy nevzťahovala povinnosť uvedená v prechodnom ustanovení § 879f ods. 3 OZ. Novelizovaným ustanovením § 52 ods. 1 OZ sa nespravujú nároky vzniknuté pred 01.01.2008 a neposudzujú sa ani platnosť právnych úkonov vzniknutých pred 01.01.2008. To znamená, že pokiaľ pred dňom 01.01.2008 bola uzavretá zmluva o úvere, kde bol dlžník spotrebiteľom, tak, ako v danom prípade, nie je možné práva a povinnosti vzniknuté pred 01.01.2008 z tejto zmluvy posudzovať podľa ustanovení § 52 až 54 OZ. Právne vzťahy zo zmluvy o úvere uzavretej pred 01.01.2008 sa spravujú ustanoveniami Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu účastníkov. Navrhovateľ v tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 MCdo/3/2011 zo dňa 28.04.2011, sp. zn. 2 MCdo/4/2012 zo dňa 27.03.2013, rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/132/2013 zo dňa 21.11.2013, sp. zn. 15Co/28/2013 zo dňa 30.10.2013, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9Co/138/2013 zo dňa 20.02.2014, Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/157/2013 zo dňa 12.09.2013, Krajského súdu v Prešove zo dňa 30.09.2014, sp. zn. 9Co/64/2013-145 a bol názoru, že mu vznikol nárok na úhradu uplatnených splátok spolu s príslušným úrokom z omeškania z každej splátky odo dňa nasledujúceho po splatnosti každej splátky až do zaplatenia.

Žalovaní v 1. a 2. rade sa vyjadrili k podanému odvolaniu. Navrhli, aby odvolací súd námietke premiľčania žalovaných vyhovel a rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil a žalobu zamietol. Zároveň si uplatnili náhradu trov odvolacieho konania vo výške 205,09 eur (za jeden úkon právnej služby á 131,13 eur a režijný paušál vo výške 8,39 eur), ako aj náhradu trov konania v konaní pred súdom prvého stupňa. Poukázali na to, že ani jedno z rozhodnutí žalobcom uvedených v podanom odvolaní sa nevzťahuje na právny vzťah, ktorý je predmetom konania. Vo väčšine prípadov ide o konania, predmetom ktorých je posúdenie vzťahu medzi ručiteľom a dlžníkom záväzku, teda konanie, kde vystupujú dva subjekty, ktoré nemajú postavenie dodávateľa. Posledné rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9Co/64/2013 upravuje použitie lex specialis zákona č. 258/2001 do 31.12.2007, keď úverová zmluva nebola zaradená medzi spotrebiteľské zmluvy. Všetky spomenuté rozhodnutia sú vytrhnuté z kontextu. Zmluva o poskytnutí splátkového úveru uzatvorená dňa 12.08.2003 je spotrebiteľská zmluva. Ide o typovú zmluvu podľa Občianskeho zákonníka, Smernice Rady 93/13/EHS. Ak mal žalobca potrebu

upraviť premlčaciu dobu v súlade s Obchodným zákonníkom, mal tak urobiť a štvorročnú dobu upraviť ako individuálne dojednanú zmluvnú podmienku, ktorú mali možnosť žalovaní v čase uzatvárania zmluvy odmietnuť. S poukazom na ustanovenie § 2 ods.1 písm. a, b, zákona č. 634/1992 Zb. v znení účinnom ku dňu uzatvorenia predmetnej zmluvy uviedli, že aj keď jednoznačná právna úprava spotrebiteľských zmlúv bola zavedená do OZ až úpravou účinnou od 01.04.2004 (zákonom č. 150/2004 Z. z.), jej cieľom to zn. dodatočnej úpravy spotrebiteľského práva bolo, zabezpečiť harmonizáciu slovenského zmluvného práva s Európskym spotrebiteľským právom a to hlavne z dôvodu zosúladenia s nepriamymi účinkami Smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 05.04.1993 o neprimeraných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Spoločným znakom novozavádzajúcej úpravy spotrebiteľského práva v OZ bolo faktické vyrovnanie uvedenej nerovnosti postavení spotrebiteľa a podnikateľa ako profesionála, a to aj za predpokladu obmedzenia autonómie vôle v zákonom predpokladaným dôsledkom. Týchto podmienok, to znamená faktického vyrovnania tohto postavenia je nutné dosiahnuť aj v prípade „de facto“ v spotrebiteľských vzťahoch vzniknutých pred nadobudnutím účinnosti uvedenej zmeny OZ č. 150/2004 Z. z. s poukazom na ustanovenie § 879f ods.3 OZ. S poukazom na ustanovenie § 54 ods.1 OZ v znení účinnom od 01.04.2004 zdôraznili, že hoci má zmluva o splátkovom úvere charakter absolútneho obchodu, neprestáva byť zmluvou spotrebiteľskou. Pri spotrebiteľských zmluvách, ktoré predstavujú širší pojem, má z hľadiska aplikovateľnosti absolútnu prednosť OZ, keďže aplikácia Obchodného zákonníka prichádza do úvahy až po uplatnení spotrebiteľského práva. Dovoľť sa premlčania možno v ktoromkoľvek štádiu konania až do právoplatného skončenia veci. Procesným následkom dovolania sa premlčania, ak je právne opodstatnené, je zamietnutie žaloby. Na základe uvedeného namietajú premlčanie celej pohľadávky. Žalobca sa domáha uhradenia splátok pohľadávky od 20.05.2010 do 20.07.2013. Žalovaní prestali podľa žalobcu úplne hradiť splátky úveru od 20.05.2010. Aj samotné znenie ustanovení § 101, § 103 OZ hovorí o plynutí premlčacej doby odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať prvý raz. Pôvodný veriteľ mal možnosť domáhať sa úhrady celej pohľadávky v zmysle zmluvy a obchodných podmienok už v prípade s omeškaním hradenia splátok viac ako desať dní. Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti však doručoval žalovaným až koncom mája roku 2013. Poukázali aj na Prílohu č. 1 k zmluve o postúpení pohľadávok č. 0655/2013/CE zo dňa 27.06.2013, kde je uvedených počet dní omeškania 887.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania s verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 214 ods. 2 a § 156 ods. 1 a 3 OSP) viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania navrhovateľa (§ 212 ods. 1, prihliadajúc i na prípadné vady konania pred súdom prvého stupňa majúce za následok nesprávne rozhodnutie vo veci - § 212 ods. 3) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti je potrebné podľa ustanovenia § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdiť. Odvolací súd v danej odvolacej veci postupoval v súlade s ustanovením § 213 ods.2 OSP, keďže bol názoru, že na danú právnu vec sa vzťahujú ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (účinného od 1. mája 2014) a § 52 ods. 2 OZ (účinného od 1. apríla 2015), ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci neboli použité a sú pre rozhodnutie veci rozhodujúce a vyzval účastníkov konania, aby sa vyjadrili k množnému použitiu tohto ustanovenia.

V danej právnej veci odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa úplne zistil skutkový stav veci, na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, preto sa v odôvodnení obmedzuje len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia podľa § 219 ods.2 OSP a nepovažuje za potrebné opakovať tie isté dôvody, ktoré sú uvedené v odôvodnení rozsudku súdu prvého stupňa, vrátane citácie ustanovení právnych predpisov aplikovaných v danej právnej veci.

Odvolací súd zhodne ako súd prvého stupňa dospel k záveru, že z vykonaného dokazovania bolo nesporne preukázané, že medzi účastníkmi konania bola uzatvorená spotrebiteľská zmluva a to Zmluvu o splátkovom úvere číslo 0221945008 dňa 12.08.2003. Na základe zmluvy žalobca poskytol žalovaným úver vo výške 6. 638, 78 eur (200. 000 Sk) s úrokovou sadzbou 9, 30 % ročne s uvedením účelu rekonštrukcie bytu, ktorý účel žalovaná v 1. rade poprela. Žalovaní sa zaviazali splatiť úver v splátkach po 87, 63 eur mesačne so splatnosťou prvej splátky dňa 20.09.2003 a splatnosťou poslednej dňa 20.07.2013. Poplatok za poskytnutie úveru činil 2 % z výšky úveru, poplatok za správu úveru činil 3,

31 eur štvrťročne. Dňom 17.05.2013 žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru. Ku dňu zosplatenia úveru uhradili žalovaní sumu vo výške 8.184, 46 eur. Žalobca sa v konaní domáhal zaplatenia dlžných splátok za obdobie od 20.05.2010 do 20.07.2013 v počte 39 splátok vo výške 3. 346, 05 eur a príslušného úroku z omeškania za dané obdobie. Žalovaní v 1. a 2. rade namietali premlčanie celej uplatnenej istiny s príslušenstvom.

Spornou vzhľadom na dôvody podaného odvolania žalobcu bola skutočnosť, či predmetná zmluva o úvere uzatvorená medzi účastníkmi, je svojou povahou zmluvou spotrebiteľskou a či sa predmetný právny vzťah, ako aj vzťahy z neho vyplývajúce posudzujú podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, resp. zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch alebo príslušných ustanovení Obchodného zákonníka. Z obsahu spisu v danej prejednávanej veci je zrejmé, že žalobca pri uzatváraní zmluvy o úvere vystupoval ako veriteľ, t. j. ako osoba, ktorá konala v rámci svojej podnikateľskej činnosti a žalovaní v 1.a 2. rade vystupovali ako spotrebiteľia, t. j. ako osoby, ktoré nekonali v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Je pritom nesporné, že predmetná zmluva o úvere má podobu štandardnej formulárovej zmluvy, ktorá je typická tým, že sa uzatvára vo viacerých prípadoch a že spotrebiteľ spravidla jej obsah nemení, pričom všeobecné obchodné podmienky sú priamo prílohou takto uzatváranej zmluvy. Spotrebiteľskou zmluvou je teda akákoľvek súkromnoprávna zmluva s uvedenými znakmi, a to bez ohľadu na to, či je upravená v Občianskom zákonníku, Obchodnom zákonníku alebo v inom osobitnom zákone. Podľa § 2 písm. a/ zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch je spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme. S poukazom na vyššie uvedené a s poukazom na výpoveď žalovanej v 1. rade k účelu predmetnej zmluvy, keď bolo na žalobcovi, aby preukázal opak a potom v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre žalovaných spotrebiteľov priaznivejší (54 ods. 2 OZ), je predmetnú zmluvu o úvere potrebné považovať svojou povahou za zmluvu spotrebiteľskú. Aplikáciou zásady *lex specialis derogat les generalis*, t.j. pokiaľ špeciálny predpis obsahuje odlišnú právnu úpravu, má prednosť pred všeobecným zákonom, je špeciálnou právnou úpravou v prejednávanej veci zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, ako i ustanovenie § 52 a nasledovné Občianskeho zákonníka upravujúce problematiku spotrebiteľského práva, ktorá má prednosť pred všeobecnou právnou úpravou, ktorou je v tomto prípade Obchodný zákonník, a preto je nevyhnutné posudzovať predmetný právny vzťah medzi účastníkmi konania podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, keď medzi účastníkmi konania bola uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere v zmysle ustanovenia § 2 zákona č. 258/2001 Z. z., a teda aj otázka premlčania nároku navrhovateľa sa posudzuje podľa ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka.

Podľa § 100 ods.1 OZ právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 OZ pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Premlčanie je uplynutie času ustanoveného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, aby sa právo bolo vykonalo, v dôsledku čoho povinný subjekt môže čeliť súdnemu uplatneniu práva námietkou premlčania. Použitie námietky premlčania má za následok zánik nároku patriaceho k obsahu práva, teda zánik jeho súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho premlčané právo nemožno oprávnenému priznať. Námietku premlčania môže povinný subjekt uplatniť v ktoromkoľvek štádiu konania až do právoplatného skončenia veci. Vznesenie námietky premlčania po márnom uplynutí premlčacej doby má tie právne dôsledky, že súd oprávnenej osobe premlčané subjektívne občianske právo nemôže priznať, lebo vznesením námietky premlčania dlžníkom došlo k zániku nároku a súd musí žalobu veriteľa, ktorou sa tohto premlčaného práva domáha, zamietnuť. Uplatnením námietky premlčania na súde prestáva byť subjektívne právo vynúiteľné.

Ustanovenie § 101 upravuje všeobecnú dĺžku premlčacej doby, ktorá platí vo všetkých prípadoch, keď zákon pre jednotlivé práva neráta s osobitnou (kratšou či dlhšou) premlčacou dobou. Všeobecná premlčacia doba je ustanovená v dĺžke troch rokov. Všeobecná premlčacia doba plynie odo dňa, keď sa právo mohlo - objektívne posudzované - vykonať po prvý raz. Týmto dňom je zásadne deň, keď právo bolo možné odôvodnene vykonať podaním návrhu na súde, teda keď je *actio nata*. *Actio nata* nastáva

vo väčšine prípadov splatnosťou (zročnosťou) dlhu, t.j. dňom, keď mal dlžník prvýkrát splniť dlh, resp. začať s jeho plnením.

Odvolačný súd v danej právnej veci (v napadnutej zamietajúcej časti, keď odvolanie žalovaných v 1. a 2. rade nebolo podané do vyhovujúcej časti) zhodne ako súd prvého stupňa dospel k záveru, že žalovní v 1. a 2. rade dôvodne uplatnili námietku premlčania uplatneného právneho nároku za obdobie od 20.05.2010 do 13.03.2011, keď vzniesli námietku premlčania po márnom uplynutí premlčacej doby, čo malo ten právny dôsledok, že žalobca sa mohol dôvodne domáhať zaplatenia dlžných splátok úveru len za obdobie od 13.03.2011 do 20.07.2013, teda 29 splátok po 87, 63 eur, čo predstavuje sumu 2. 541, 27 eur s priznaným príslušenstvom za toto obdobie vo výške 247,90 eur a potom súd prvého stupňa nemohol žalobcovi premlčané právo priznať, lebo vznesením námietky premlčania došlo k zániku uplatneného právneho nároku, pokiaľ sa jedná o ostatných 10 splátok splatných za obdobie od 20.05.2010 do 13.03.2011 a súd prvého stupňa vecne správne rozhodol, pokiaľ žalobu žalobcu ako veriteľa v tejto časti zamietol v súlade s § 100 ods.1 a § 101 OZ, keďže žalobca podal žalobu na súd až dňa 13.03.2014.

Odvolačný súd ďalej uvádza, že sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa potiaľ, pokiaľ z neho vyplýva, že na daný spotrebiteľský charakter /§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka/ zmluvy o úvere je potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka v otázke posúdenia premlčania práv z daného právneho vzťahu založeného zmluvou o úvere, i keď podľa Obchodného zákonníka ide o absolútny obchod podľa § 497 a nasl. Obchodného Zákonníka. Podľa ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (v znení účinnom od 1. mája 2014), účinného v čase rozhodnutia súdu prvého stupňa, Orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo inú zákonnú prekážku alebo iný zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Podľa ustanovenia § 52 ods. 2 OZ (v znení účinnom od 1. apríla 2015) Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

S poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (účinné od 1. mája 2014) a § 52 ods. 2 OZ (účinné od 1. apríla 2015) a po ich zohľadnení a po zohľadnení právnych predpisov, ktorých sú súčasťou a ktoré nemajú prechodné ustanovenia, je potrebné prijať ten právny záver, že od ich účinnosti sa vzťahujú aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom, pričom je potrebné posudzovať plynutie premlčacej doby podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. V tomto smere odvolací súd poukazuje napríklad na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3 MCdo 12/2014 zo dňa 21. apríla 2015.

O trovách odvolacieho konania účastníkov konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods.1 OSP a § 142 ods. 1 OSP a žalovaným v 1. a 2. rade, ktorý mali v odvolacom konaní plný úspech, priznal náhradu trov odvolacieho konania (predmetom odvolania bola zamietajúca časť napadnutého rozsudku), ktorá spočívala v trovách právneho zastúpenia za jeden úkon právnej služby- podanie vyjadrenia k odvolaniu zo dňa 23.03.2015 á 36,52 eur a režijný paušál 8,39 eur, spolu 44,91 eur + 20 % DPH, celkom 53,89 eur v súlade s § 10 ods.1, 16 ods.3, § 18 ods.3 Vyhl. č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb.

Z vyššie uvedených podstatných dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny podľa § 219 ods.1 OSP.

Odvolačný súd prijal toto rozhodnutie v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.